

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nou abonament

d' schidem cu 1 Ianuarie v. 1912 la ziarul

„Telegraful Român”

cu prețurile indicate în fruntea foii, anume:

pe un an 16 coroane,
pe șase luni 8 coroane,
pe trei luni 4 coroane.

Rugăm pe vecii nostri abonați să binevoiască a-și reînnoi din vreme abonamentul, stărind totodată pentru lățirea ziarului nostru în cercul amicilor și cunoscuților lor.

Abonamentele se fac prin *mandat postal*, trimitându-se prețul înainte. Numele abonatului, împreună cu locuința și posta ultimă, să se scrie corect și legibil, pentru ca la postă să nu se facă greșeli. Baniile de abonament se trimit *Administrației tipografiei arhidiecezane în Sibiu* (Nagyszeben), strada Măcelarilor, Nr. 45.

Administrația.

Apărarea școlilor noastre.

(Fine).

„Dislocarea școlilor de stat nu s'a îndreptat nici în anul acesta. De deosebire în Băești, Certegiu de sus, Fornădia, Mintia, Rapoltumare, Măgura, Toplița și Vâlcelele rele, edificiile școlare sunt slabe. Reparații mai mari s'au făcut la școlile de stat din Ghelar și din Hunedoara.

După-ce însă guvernul, prin ordinațiunea sa numărul 128 000 din 1910, a pus în vedere îngrijirea de localități pentru școlile de stat, este speranță, că școlile acestea vor primi dislocare legală. Școlile noi de stat s'au înființat pe valea Mureșului în comunele: Burjuc, Chimindia, Șeulești și în Buruiene, și astfel numărul școlilor de stat s'a urcat acum la 68. Școlile de stat sunt în mare parte prea îndesuite și acuma, mai ales în comunele de pe valea Jiului: Petrojeni, Petrila și Lupeni, în urma dezvoltării repede a stabilimentelor miniere.

Numărul obligațiilor la școala cotidiană încă sporește încetincet, numărul sălilor de învățământ însă nu sporește. În câteva comune a trebuit să se ordoneze instrucție de o jumătate zi, ceea ce este în detrimentul instrucției. Inspectorul școlar de repetite ori a făcut propuneri în chestia zidirii de săli noi de învățământ pe lângă școlile prea împopulate și aplicarea de puteri noi didactice. Însă până acum fără rezultat. În senzul legii, în locul școlilor confesionale sistate, au fost organizate școli comunale și anume: în Alun, Nandru — Vale, Găunoasa, Pestișul-nic, Popești, Bretlen, Hăteșel, Josani, Hășdău, Chișcădaga, Nevoeș și în Cernișoara.

Din acest raport reiese, că în al 4-lea an dela intrarea în vigoare a legii școlare, în școlile de stat se permite, ca instrucția să se facă în clădiri ruinate, împopularea peste mă-

sură a școlilor, și că în unele comune instrucția să fie numai de câte o jumătate de zi etc.

În școlile confesionale, și mai cu seamă în școlile confesionale gr.-or. române, aceasta nu se permite. Școlile acestea, imediat ce se observă cea mai mică lipsă, se închid, iar în locul lor se înființează școli comunale. E de observat, că aceasta se întâmplă în contra hotărârei reprezentanților comunale, fiindcă acestea pretutindenea sunt pentru susținerea școlilor confesionale și din cauza școlilor comunale sunt puse sub tutelă.

Din raportul acesta se mai poate observa și aceea, că el nu arată i-coana deplină a instrucției populare din comitat, fiindcă el amintește numai despre 68 comune și 68 școli, iar despre 360 comune nu spune nimic.

Din parte mi, pe baza datelor anului trecut, și în privința aceasta am servit cu date explicative. După acestea în anul trecut numărul școlilor a scăzut dela 339 la 259, deci cu 80 școli, iar în 169 comune nu există școli.

Scopul retăcerii acestor date este, ca să nu se arate starea faptică, și abătându-se atenția publică și pe mai departe să se poată continua cu succes acțiunea de nimicire în contra școlilor confesionale. Eu cred, că nu numai eu, ci fiecare va desaproba situația aceasta, și ca să nu întrebunțez o expresie mai gravă pentru ilustrarea situației, procedura aceasta dovedește cercul strâmt de vedere al organelor chemate, — deși organele acestea au o chemare mare și importantă, și ele ar avea datoria să-și împlinească cu conștiințiozitate chemarea pe termen didactic.

Acum ce privește starea generală a învățământului regnicolar, în lipsa de documente pe acești doi ani, cu aceasta nu mă mai ocup. Cu alt prilej am declarat, că starea aceasta cu sfârșitul anului școl. 1908/9 nu numai că nu e îmbucurătoare, ci areva o fost foarte tristă, fiindcă numărul școlilor a scăzut cu 51.

E adevărat ceea ce a afirmat colegul cont. Alb. Apponyi, că s'a sporit numărul învățătorilor și a salarilor de propunere, dar atâta nu e destul, deoarece de ex. faptul, că Budapesta ori Aradul, Pojonul, Debretinul, Seghedinul, au cu 10 — 20 învățători mai mult, zic, faptul acesta nu poate contrabalansa sistarea școlilor independente din provincie, tocmai acolo, unde e mai mare lipsa, unde ar mai fi lipsă de încă 3500—4000 școli.

Știu bine, că însăși legea împiedică sanarea stării mășere pe care le-am amintit, și eu încă pe timpul proiectului acestuia, acum devenit lege, am spus, că în cazul când acest proiect va deveni lege, el va crea stări insuportabile. Căci, care este scopul acestei legi? Unitatea limbii, ceea ce însă din capul locului e o imposibilitate. Am mai spus, că legea aceasta cuprinde în sine sentința de moarte a școlilor confesionale gr.-or. și gr.-cat. românești, dar de aceasta nu vor scăpa nici celelalte, și, că exclusiv numai dela ins-

pectorul de școli depinde, când să se execute această sentință; deoarece comisiunile administrative nu vor modifica proiectul inspectorului de școli, care este referentul acestei comisii administrative, din care abia face parte câte un membru specialist.

În baza acestei puteri orice școală oricând poate fi sistată tot astfel pot fi destituiți și învățătorii, căci doară contra procedurii inspectorilor nu se poate face absolut nimic, ci el însuș fără de întreprinderea oricărui for cvalificat lipsește, el însuș decide, că rezultatul nu e mulțumitor. Nu este deci nimeni, care să cumpănească motivul invocat de către inspectorul de școli referitor la amovarea învățătorului, fiindcă față de constatarea dânsului nimeni nu poate face obșervări. El am dovedit deja cu prilejul desbaterii proiectului, că aceasta nu e corect, nici din punctul de vedere politic, nici al organizării și nici didactic, deoarece el dărâmă stările de până acum, vatămă autonomia bisericilor, iar exclusiv inspectorul se investeste cu aproape întreg dreptul de dispunere.

Legea șterge și postul provizoratului. Eu, judecând, că pentru alte posturi și ocupațiuni cât de mult se pretinde exercițiul, praxa, așa pretinde în măsură mai mare, ca și învățătorul să facă exerciții. Astăzi învățătorul la vârstă de 18—19 ani este instructor și educator independent. Cine apreciază starea grea și importantă a chemării învățătorului, ușor se va putea convinge, că într'adevăr un băiat nu poate împlini cu succes lucrarea grea a instrucției și a creșterii. (Așa-i! în dreapta). Eu nu aș prefera de învățare ordinar pe cel învățator, la care din punctul de vedere al capacității nu pot constata independența, deoarece m'aș feri, ca orbul să conducă pe orb.

Totodată din punctul de vedere al instrucției bune consider de nepotrivită dispoziția legii, care introduce în școlile populare instrucția în două limbi și năzuiește, ca băieții să-și însușească deodată mai multe limbi. Toate dispozițiile și concepțiile acestea sunt de așa natură, că pe mine — să mă scuze colegul cont. Alb. Apponyi, — nu m'au putut convinge, să-l consider proiectul de norocos.

Deoarece cu prilejul conferinței dela 7 Dec. a partidului muncii dl ministru a declarat hotărât, că încă în anul 1912 va lua măsuri în scopul atât al îmbunătățirii salariilor învățătorilor, cât și a congruei preților, și că în anul 1913 legile vor fi supuse revizuirii: în speranța, că cu prilejul evenimentelor în desfășurare se vor lua în considerare și lipsele pe care le-am constatat eu, că se vor lua în seamă stările existente și bazate pe dreptul istoric al popoarelor, și că se vor lua dispoziții salutare și demne de un stat constituțional, mai departe, fiindcă votarea bugetului e urgentă, nu mă extind mai departe în discursul meu, ci rog pe dl ministru al instrucției, ca și până atunci, când aceste dispoziții pe baza legii noi vor intra în

vigoare, să binevoiască să aprecieze serios și echitabil stările vatămătoare pe cari le-am arătat cu prilejul acesta, și încă după principiul „quod uni justum, alteri aequum”. În numele partidului din care face parte declar, că nu primesc bugetul. (Aprobări în centru.)

Din despărț. „Asociațiunii”.

Conferențe publice în Săliște.

— 14 Decembrie v.

(Fine).

În 4 Decembrie se ține a treia prelegere populară. Vorbește dl învățător Iuliu Crișan, despre „Creșterea vitelor și îngrijirea fânățurilor”. Domnia sa cunoscut atât în învățături, cât și în nevoile economice locale, pe lângă numărul oarelor de învățământ și cântări, în cercul școlii și al „Reuniunii de cântări” destul de împovărat, în constința îndatoririi și a contribuției cu părțioasă de muncă la binele întregului, nu uită la rândul său a stării și în cadrul despărț. „Asociațiunii”.

În partea introducătoare a prelegerii, vorbește despre situația plăcută și frumoasă de loc geografic al Săliștei, — lipsită însă în proporția locuitorilor de un hotar mai întins și potrivit pentru cultivarea în mare a agriculturii, care, cu toată lauda ce se aduce altor îndeletniciri, formează baza fundamentală a traiului omeneș pe pământ, căci ea sprijinește și înaintea diferitelor ramuri ale industriei de casă și a negoțului.

Negăsind loc destul pentru economia agriculturii, amăsurat temel și cerințelor locale, luând în combinație pe lângă luncoile și locurile potrivite cultivării nutrețului și pădurii și munții de cari se bucură comuna Săliște, își întoarce tot sfatul și povăța spre economia de vite. Într'o formă specială, dialogică, în nădejdea de a fi înțeles de toți, într'o românească bună, arată însemnătatea economiei de vite, atât pentru hrana familiară, a laptelui, cât și pentru suportarea și înocarea altor greutăți și cerințe; — precum a reînnoirii și îngrășării mult puținului pământ. Spun, că pentru o susținere de hrană cuvințioasă și ușurare de greutate, nu e destul o singură vită, ci cel puțin 3-4 capete. Stăruiește mai ou deadinsul asupra unei rase bune de vaci, cari dau lapte, sporesc numărul și averea, trag calul și plugul, dau economului cele mai multe foloase. O economie mai largă de vite, zice dl Crișan, o cere și școlile: adevărat localitate pentru valorizarea „laptelui”, oare de sigur, că înjgh bândo-o conducătorii aceste frunțe comune, nu avut și au în vedere înmuțirea vitelor, ca unul d'utro cei mai de seamă factori al câștigării de râne și ușurării de trai; precum valorizarea produsului de lapte.

Se mai vorbește despre îngrijirea și hrănirea rațională a vitelor. De spre nutrețurile artificiale, îngrijirea de fână și îngrășarea pământului. Nu are cuvinte destule, prin cari sfătuește și recomandă păstrarea pământului strămoșesc și părintesc, înmulțirea lui prin cumpărare, fiind moșia cea mai rentabilă și mai sigură avere pământescă.

E ascultat de un număr de publici și răsplătit cu vii aplaudări.

În legătură li se cetește, din Vatra familiară de F. X. Veteș: „Raiul pământesc”, o descriere frumoasă, plină de îndemnuri și sfaturi familiare, din partea preotului Iacob Șteflea. E ascultat cu îngrăjire și atenție.

A doua prelegere pentru intelectuali se ține Joi în 3 Decembrie a. c., sub titlul „Literatură de literatură populară”. Cu bun cunosător și de literatură, Preaș. domn protopop, Dr. Ioan Lupăș ia aceleași cuvinte frumoase neîmbracă, reîmprespătează și desprinde o parte însemnată din învățătura literaturii noastre populare. Spune, că un popor e judecat de sine prin

poezie, — și că cea populară formează cel mai vechiu ram de literatură, nu numai la noi, ci la toate popoarele cu o poezie mai mult sau mai puțin dezvoltată, că după cuprins se împarte în mai multe ramuri. Ianaș Văcărescu zice: „Orice neam începe prin poezie și în ea și primește”. Despre plămădirea ei spune, că e greu a ști când s'a intrupat una sau alta, — că totuși oameni de știință, cari s'au ocupat mai deaproape cu dezvoltarea ei istorică, au început s'o stratifice. Astfel avem stratul roman, tracic, dacic — elemente slavonice, apoi diferite alte influențe, provenite din contactul cu alte neamuri.

Mai în general, zice prelegătorul, poezia populară e cuprinsă sub titlul de doină, — că totuși după cuprins și formă se împarte în a) „Mituri”, b) „Legende”, cari la o altă u creat în literatura unor popoare: c) „Epopoia Națională”, d) „Doina”, care cuprinde la o altă pe toate cele cu caracter liric.

Prin desori de tot interesante, ea cuprins și fantasie, ne înfățișează epopeile altor neamuri. Intre cele mai vechi amintite pe ale grecilor: Iliada (tradusă în hexametri de prof. D. G. Marnu) și Odissea, cari se atribuie lui Homer, și într'o formă minunată povestesc istoria eroului neamului lor, — și cari prin frumusețea și fantasia înaltă au devenit clasice. La romani, spune prelegătorul, poetul Virgil imitând pe Homer, a scris epopeea națională intitulată: Aeneis (tradusă în rom. de G. Coșbuc). La popoarele germane pe „Nibelungenlied” și Gudrun. Că la poporul maghiar nu s'a păstrat decât puține fragmente în „Zalán futása”, iar Sașii nu au o epopee națională, fiindcă n'au venit aici ca niște războinici cuceritori, ci ca lucrători pașnici, fiind aduși în locurile cele mai frumoase ale Ardealului, în cari n'au trebuit să mai facă altceva, decât să pună plugul în brazdă.

Rămânând numai la noi Români, spune, că o epopee națională în întreg nu avem, — avem însă multe fragmente. Intre scriitorii cari au încercat să adune și să creeze epopee naționale aminteste pe: 1. Eliade-Rădule-ou (Mihaila), 2. Bolintineanu (Traianida), pe 3. Aron Densușianu (Negriade). V. Alexandri a adunat poeziile populare din Moldova, în părțile Banatului Atanasie Merienesou, membru al Academiei, care a modificat însă ici colo, — a mai adunat Enea Hodoș. Poetul Coșbuc a încercat să creeze fragmente de epopee națională în poeziile sale epice, a rămas însă numai încercări din pricina vechimei necunoscută.

Intre mituri aminteste: „Mitul soarelui și al lunii”, cum soarele pornește cu 4 cai, ca să-și capete soție, și cum după o călătorie de 9 ani, nu găsește alta mai frumoasă decât pe sora sa: „Ileana Sânziana, Dna florilor și a garoafelor, Sora soarelui, spuma laptelui”.

Cum se îndrăgostește în ea și ea pie-deci îi pune sora sa spre a împedea căsătoria, ca să nu cadă în păcate. Astfel îi promite că va merge după el, dacă îi va face întâiu un pod de fer peste Marea Neagră, la capătul podului o scară de oțel, s'ajungă până la ceriu. Cum se suie în ceriu spre a întreba pe strămoșii Adam și Eva despre păcatul legăturii fetești, cum acestia îi arată raiul și iadul... Hotărâtă a nu merge după frate-său îi pune altă poruncă, să-i facă un pod de aramă, la capăt mânăstire lor de cununie. Ileana neputând scăpa de fratele său, pleacă la cununie, la mijlocul podului sare în apă și se prefacă într'o mreaună cu solzi de aur. Soarele aleargă acum la Sf. părinți, rugându-i s'o prindă și să-o prefacă eară în trup de femeie, acestia o prind, o curăță de solzi, și-o prefacă în lună. Deatunci până estăzi soarele aleargă după sora sa lună, fără să poată s'o s'ajungă.

La finea cuprinsului soate la iveală elementele păgâne cari s'au păstrat, cătând însă prin influința purificatoare a învățăturilor creștinești un colorit mai frumos, mai moral și corespunzător legii creștinești.

II. Colinde, cu aluzii din epoca romană, cu „Leru i Doamne”. (mp. Ga'eries).

III. Balade, — din acestea aminteste balada „Mânăstirea dela Argeș”, în care se ajung calmile emoțiilor sufletești. O caracterizează căt numai se poate de bine scoțind la iveală minunatele și înduioștoarele părți: cum meșterul Manole, în urma legăturii de a zidi pe cea dintăiu soție aducătoare de prânz, văzând pe însă soția sa, în genunchi se roagă:

„Dă Doamne în lume o ploaie cu spume
Să facă pârca, să curgă șiroac

„Sufică Doamne-un vânt, sufică pe pământ,
Pânteni să'ndoaie, brazii să despoaie
Munții să răstoarne, mândra să-mi întoarce
Să mi-o'toarce 'n cale, s'o ducă de vale,

cum credința nevetei învinge toată ploaie,
tot vântul, cum Manole își zidește soția

până la glesne, până la pântese, până la gât. Cum mama pierzând toată nădejdea de glumă a soțului își spune durerea:

„Peptul că-mi strivește
Și tăta că-mi curge
Pruncușor-mi plânge”

Cum Manole își mângăie soția și durerea inimii sale cu o mângăiere, pe care numai cea mai adâncă credință și nădejde în Dzeu o poate da inimilor zdrobite...

„Pruncușorul tău
Și băatul meu
Vede-l Dzeu.
Ploaia c'o ploaie
Și mi l-o scaldă,
Vântul c'o suflă
Și l-o legăna
Și-o suflă mai tare,
Pân' l-o face mare”.

Spune că fondul acestei balade să găsește și'n poezia populară a altor neamuri, nu însă într'o formă atât de puternică și fermecătoare.

Bogăția vieții sufletești a neamului nostru, zice protopopul Lupăș, o formează poezia lirică „doina”, care e „podoaba sufletului românesc” și care „a pus lumea în umire, prin frumusețea ei mișcătoare, prin avânturile îndrăznețe și prin tainicile și minunatele ei înțeleșuri”. „Doina noastră dragă, spune un scriitor mai tânăr (C. Sandu Aldea), n'a fost făcută de nimeni, ci a răsărit în sufletele românești din freamătul pădurilor, din murmurul izvoarelor, din cripitul ciocărilor, din strălucirea soarelui, din nopțile cu lună, din chiotul voinicilor, din suferința adâncă a întreg neamului românesc”. [Țara noastră An. I. N. 50 p. 758].

Arată deosebirea mare între poezia populară a altor neamuri, care fără nici un înecunjur, spune:

„Ech bin deng
Und du best meng”;

pecând cea românească e plină de discreție, profanziune, minunată exterozare a sentimentelor în tablouri d'n natură.

D. e: „Mândro, de dragostea noastră
Răsărit-a pom pe coastă
Cu frunzele de argint
Lumea n'reagă mirosind
Și toată lumea sfîntind;
Cu frunzele de aramă
Mirosind a noua țară,
A ruji și-a scortșioră
Dușmanii l-au oblicit
Cu săcurile-au eșit,
Cu săcuri și cu topoare
La pământ să ni-l doboare.
„Să-i duei mândro apă'n gură
Și să-l uzi la tăcutură
Și să-l uzi și la mijloc.
Ca să crească iar la loc”.

Arătând și caracterizând toate însușirile minunate ale doinei, care cuprinde întreagă viață a românilor, cu toate bucuriile și durerile ei, spune, că nu trebuie să ne o lăudăm noi, ci să ascultăm mărturisirea învățăturilor străini, cari au mărturisit fără încunjur, că „ter popor, care să se poată mândri cu asemenea comori fermecătoare, cum sunt cele ascunse în poezia populară a noastră”. [Opul citat p. 757]

De încheiere mai aminteste un șir întreg de câți poporane.

Public ascultător s'a prezentat într'un număr destul de îmbucurător.

E aplaudet și felicitat de toți.

Săliște, la 14/XII. gr.

Ioan Popa
secret. desp.

Nr. 1947/1911.

Apel.

În preajma Anului Nou ne permitem a face un calduros apel către toți sprijinitorii culturii populului român să binevoiască a-și răscumpăra feliicitările de Anul-Nou în folosul Muzeului Asociațiunii.

Mijloacele materiale de care dispune Muzeul sunt așa de restrânse, încât înzestrarea lui înainteză foarte încet. Și aceasta e o mare pierdere pentru noi, căci prețioasele obiecte de mare însemnătate etnografică și istorică, cari sunt o comoară a trecutului nostru și tot atâtea mărturii ale vieții noastre culturale, dispar sau sunt adunate cu sârguință de străini. E timpul suprem să ne îngrijim ca cel puțin o parte din aceste comori ale poporului nostru să le adăpostim în muzeul primei noastre instituțiuni culturale. Decă contribuțiile pentru înzestrarea Muzeului ar fi mai mari, s'ceastă instituțiune ar lua un avânt, care ni-ar face cinste.

Facem deci apel călduros către toți cărturarii români, să contribuie cu sume cât mai mari pentru înzestrarea Muzeului nostru național.

Numele donatorilor se vor publica în ziare și în rev. „Transilvania”.

Sibiu, 25 Decembrie 1911.

Andrei Barseanu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident. secretar.

Dela „Asociațiune”.

Nr. 1946/1911.

Circulară

cătră On. Direcțiuni ale despărțămintelor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Domnule Director! Importanța ce o au prelegerile populare pentru înaintarea culturală și întărirea economică a țărânimii dela sate e îndeobște cunoscută. Cu ajutorul lor putem îndeplini una dintre cele mai importante probleme ale instituțiunii noastre: răspândirea culturii la sate. Experiențele de până acum dovedesc, că poporul arată cel mai mare interes față de sfaturile și îndrumările, pe cari i le dă cărturările cu ocazia prelegerilor. În despărțămintele, în cari comitetele cercuale s'au îngrijit să se țină prelegeri sistematice și practice, se pot constata rezultate reale îmbucurătoare. Și atunci, când țărâni se vor convinge că intelectuali se îngrijesc din toată inima de soarta lor năcăjtită, când vor vedea că domni de la orașe vin în mijlocul lor să le arete, cu vorba și cu fapta, căile și mijloacele cari le pot înlesni traiul, îi vor primi cu dragoste frățească și se va întări și mai mult încrederea țărânimii în conducătorii săi.

Având în vedere deși importanța națională a acestor prelegeri, nădăjdum că toate despărțămintele noastre își vor da silința să aranjeze în toate comunele de pe teritoriul lor asemenea prelegeri populare.

Comitetul central, în ședința sa ținută la 19 Iulie 1911, pentru a înlesni ținerea prelegerilor populare, mai ales în despărțămintele lipsite de mijloace materiale, a votat, spre acest scop, pe anul 1912 suma de 2000 coroane, care se va distribui, în părți egale, de câte 100 coroane, între 20 de despărțăminte ale „Asociațiunii”.

Pentru orientarea On. direcțiunii ale despărțămintelor, ne permitem a înșira principiile călăuzitoare, pe cari trebuie să le aibă în vedere la aranjarea prelegerilor populare și condițiunile, ce trebuie să le îndeplinească despărțămintele pentru a putea fi împărțite de ajutorul de 100 coroane ce-l dă comitetul central.

1. Comitetele cercuale să stabilească, în cursul lunii Ianuarie 1912, lista comunelor, în cari se vor ține prelegeri populare, având mai ales în vedere acele comune, unde până acum nu s'au ținut nici prelegeri populare și nici adunări cercuale și prin urmare „Asociațiune” e mai puțin cunoscută. Se va mai avea în vedere situația scăpată a comunelor și reapararea trebuință de a se face ceva pentru povățuirea locuitorilor spre a-i ajuta în cele economice.

2. Comitetele cercuale vor face apel la întreagă cărturările de pe teritoriul despărțământului să țină prelegeri și să aranjeze șezători la sate, în Daminești și sărbători. Dacă pe teritoriul despărțământului se găsesc specialiști în ale economice, de exemplu preoți și învățători, cari în timpul din urmă s'au ovalificat în pomărit, vieri, stupărit etc., precum și medici, advocați, funcționari de bancă ș. a. m. d. trebuie invitați să țină prelegeri în diferite comune, tratând subiecte din specialitatea lor.

3. E de dorit ca prelegerile populare să fie de mai înainte pregătite, dar să se țină liber — nu cetite — și cu demonstrațiuni practice. Tot ce se poate arăta și experimenta, să se arete și să se experimenteze, așa de exemplu:

a) La cultura pământului, să se arete diferite soiuri de mașini și unelte agricole, și unde se poate, să se pună chiar în lucru, ca cei prezenți să se poată convinge de avantajele lor;

b) Tot așa să se procedeze la prelegerile despre pomărit, arătând cum se face în practică sămănatul pomilor, strămutarea, altoirea și formarea coroanei lor, etc.

c) La cultura viei, să se arete, de exemplu, cum se face rigolarea pământului, altoirea vâșii, etc.;

d) La cultura legumelor, să se arete diferitele soiuri de semințe mai alese și specii din legumele ce e mai frumoase și mai rentabile etc.;

e) La stupărit să se arete, de exemplu, cunoștințele sistematice, diferitele soiuri de recvizite și mașini practice, și așa să se procedeze și la alte ramuri ale agriculturii.

Despărțămintele, cari nu au pe teritoriul lor conferențieri specialiști, se pot adresa comitetului central pentru a trimite pe conferențiarul agronomic să țină prelegeri, având să suporete numi holtacile de drum ale conferențiarului.

Despărțămintele, cari au școlopticoane le vor întrebuința la prelegerile populare, fiindcă s'au dovedit a fi foarte potrivite pentru a deștepta interesul țărânimii față

de prelegeri. Diapozitive se pot înlocui de la „Urania” d'n Budapesta (VIII Rákoczi ut 21) și dela desp. Brașov, Brad și Hașeg, cari au câteva prelegeri cu diapozitive.

Cele mai bune dintre prelegeri să se înțelege comitetului central, carele va cenzura prin organele sale și le va publica în revista „Transilvania” sau în „Biblioteca populară a Asociațiunii” ca prelegeri model. Cele mai bune patru prelegeri model din diferitele ramuri comitetul central la va premia cu câte 50 cor.

4. Cu ocazia prelegerilor populare să se înființeze agentii și bibliotecii populare, cari vor primi gratuit toate publicațiunile „Asociațiunii”.

Tot cu ocazia prelegerilor populare, conferențiarul să facă propagandă între popor pentru a se însorire membri ajutători (cu taxa de 2 cor.) la Asociațiune, spunându-le, că în schimbul taxei de 2 cor. vor primi 10 broșuri și un Calendar în fiecare an.

5. Toate prelegerile să se țină sub conducerea unui delegat al comitetelor cercuale. Membrii comitetelor cercuale să-și împartă conducerea și prezidenția prelegerilor, ca toți să lucreze deopotrivă la reușita costora. Să se facă propagandă, ca la prelegeri să ia parte și poporul din comunele învecinate.

6. Comitetele cercuale să compună în luna Ianuarie 1912, lista prelegerilor, pe cari au de gând să le țină în cursul anului, indicând stăt comunele cât și numele conferențiarilor, precum și numele membrilor din comitet, cari le vor prezenta.

Listele să se înțințeze comitetului central cel mult până la 1 Martie 1912, arătând, dacă dorește să fie împărțite de ajutorul de 100 cor.

Acele dintre despărțăminte cari nu vor înșta lista prelegerilor populare până la termenul indicat mai sus, nu vor putea fi împărțite de ajutorul de 100 cor.

O prelegere economică nu se va putea remunera cu mai mult de 10 cor. din partea despărțământelor. Așa încât despărțământele cari primesc ajutorul de 100 cor. vor avea să țină cel puțin 10 prelegeri economice. Despre rezultatul practic al prelegerilor vor avea să raporteze în raportul general despre activitatea Despărțământelor în cursul anului 1912.

Deodată cu înaintarea listei prelegerilor populare comitetului central, să se arete și câte agentii și bibliotecii populare vor să înființeze, cerând numrul corespunzător de exemplare din publicațiunile populare ale „Asociațiunii”.

O deosebită importanță trebuie să dea despărțământele tovarășilor sătești, căci înființarea lor e singurul mijloc pentru organizarea economică a poporului nostru. Comitetele cercuale să încredințeze o persoană de pe teritoriul despărțământului, să studieze amănunțit organizația tovarășilor și să cutiere comunele aparținătoare despărțământului, arătând țărânilor importanța acestora și îndemnându-i să le înființeze. Informațiuni în tot ce privește tovarășii, se pot primi dela fraia „Tovărășia”, ce apare ca adau la „Libertatea” d'n Orăștie, și dela „Revista Economică” din Sibiu, organul oficial al bancilor noastre, care în vremea din urmă a îmbrățișat cu un deosebit interes ideea tovarășilor. Pentru a putea face o propagandă cât mai intensivă în favorul tovarășilor, despărțământele să ceară sprijinul moral și material al bancilor. Cei vor izbuti să înființeze tovarășii de credit, de producțiune, de valorizare etc., să fie împărțiiți de premii, ca înmăjurare. Deasemenea să se dea premii și gospodărilor, cari vor înființa pepinere de viță americană, grădini de pomi, gospodării model etc.

În părțile, unde e teren prielnic pentru negoț, despărțământele să se îngrijescă a angja un specialist — eventual mai mult, — ca să țină cursuri de negoț, pentru țărâni, în cari să li se pună: 1. Folosul negoțului la sate; 2. Intocmirea unei prăvălii; 3. Marfă cu care trebuie să înceapă negoțul; de unde se poate procura scapăst marfă; 4. Părți mai de căpetenie din legea comercială; 5. Pregătirea hărților trebuincioase pentru cererea dreptului de a deschide prăvălie; 6. Îndrumări pentru purtarea socotelilor; 7. Despre înșoțirile de consum etc.

Atregem atențiunea despărțământelor și asupra expozițiilor etnografice, de copii, de produse agricole, de vite etc., cari s'au dovedit foarte potrivite pentru promovarea culturii în sânul poporului nostru. Cu ocazia adunărilor cercuale, fiecarea despărțământ să aranjeze o asemenea expoziție și să împartă premii între cei ce se disting. Obiectele mai prețioase dela expozițiile etnografice să se răscumpăre pentru „Muzeul Asociațiunii”.

Comunicând onoratelor direcțiuni acest program de acțiune, le atregem atențiunea să iee cu ajutorul comitetelor cer-

ouale dispozițiuni, pentru a câștiga ajutoare materiale și din alte părți (avere proprie, venitul petrecerilor, donațiuni dela bănci etc.) ca să se poată îndeplini întreg programul.

În așteptarea răspunsului D. Voastră, vă rugăm, Domnule Director, să primiți încredințarea deosebită noastră stimă.

Sibiu, 25 Decembrie 1911.

Andrei Barseanu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident, secretar.

Aniversarea reînființării vechei mitropolii în seminariul „Andreian”.

(Dare de seamă).

„Dacă nimic altceva n'ar fi făcut, decât să reînființeze vechea mitropolie istorică ort. a Românilor din Ungaria și Transilvania, și ar fi fost de ajuns, ca nemuritor să-i rămână numele în tre noi”. Dr. D. P. Barciuanu.

Da, ar fi fost de ajuns! Și atunci memoria marelui Arhiepiscop ar fi meritat să fie pestrată cu sfîșnie de ori ce Români....

Intunecatul neștiinței se așterea în pătri tot mai dese asupra țării și asupra poporului românesc din această țară, prigoinit de soarte și de dușmani. Toți orbocau pe dibuite în acest chaos fără de margini, căutând calea spre lumina dătătoare de viață. Apăsarea câte-o scîntă, lumina pentru o clipă, dar dispărea îndată și întunecatul năvălind din toate părțile își reluă iarăși locul. Și atunci se ivi el, luciferul luminos revărsându-și potopul de raie în luminarea bietului său popor. La ivirea lui întunecatul începe a dispărea. În toate părțile locuite de Români se ridică școale, faruri luminoase, mănăstiri, a cărei arată și lumina poporului calea spre ținta și destinațiunea sa. Își ia începutul „Asociațiunea pentru literatura rom. și cultura poporului român”, și prin activitatea lui neîntreruptă o viață mișcătoare se ivește între Români pe toate terenele.

A lucrat mult pentru noi, marele Șaguna, dar reînființarea vechei mitropolii este opera, care pe cap adevărată coroană a nămaririi.

A reînființat vechea mitropolie a Românilor gr.-ort. din Ungaria și Transilvania, a cărei aniversare a surbat-o, sau a trebuit să o serbeză, toată suferința românească din această patrie, în ziua de 12/25 Decembrie a. c.

Nici noi elevi din secțiunea pedagogică a sem. „Andreian”, constituiți în societate de lectură, care poartă numele marelui Arhiepiscop, și cari ne cultivăm în institutul întemeiat de dănsul, nu am putut trece nepăsători peste această zi memorabilă. Am căutat să ne folosim de binevenita ocazie în modul cel mai rațional, silindu-ne a aduce recunoștință, dar sincerul nostru tribut de recunoștință memoriei nemuritorului Șaguna — pentru toate câte a făcut pentru noi, dar mai ales pentru reînființarea vechei mitropolii — dedicându-i o ședință festivă cu următorul program:

a) **Președintele societății noastre**, domnul prof. Dr. Vasile Stan, prin cuvîntate și înălțate, ne arată marea însemnătate culturală, ce o are pentru noi reînființarea vechei mitropolii. Ne îndeamnă, ca inspirându-ne dela acest mare bărbat al neamului, să urmăm idealul lui, și dacă nu vom mai putea îmbunătăți stările create de Șaguna, barem să ne dam silința a le păstra așa, după cum le-am moștenit dela el.

b) **Corul societății** le-am executat cu el artă piesa muzicală „Cântec de jertfă” (de Beethoven), transpunându-ne astfel pentru câteva clipe în sfera mai senine.

c) **Urmează vorbirea ocazională a pedagogului Nicolae Olteanu**, vicepreședintelui societății: „Câteva cuvinte la aniversarea reînființării vechei mitropolii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania”, în care prin cuvinte pe cât de strîngătoare și plăcute, pe atât de edificatoare, ne arată starea deplorabilă în care a aflat Șaguna biserica noastră, munca uriașă ce a depus-o acest mare bărbat pentru deșăvșirea și întărirea ei, și în deosebi greutățile, cu cari a trebuit să se lupte, până ce i-a succedat a reînființa vechea mitropolie.

d) **Corul** întonază și frumose cântarea „Între piatra Detunată” (text de Gr. Asachi, muzică de G. Dima) producând un moment de adevărată elevație sufletească pentru noi.

e) **Pedagogul G. Cliniciu** în instructiva sa d' disertație: „Insemnătatea dăsoșimii pentru cultura poporului român din Ardeal” ne arată marea importanță ce a avut-o și o are învățătorul român pentru cultura poporului nostru. Cu cuvinte calde ne pune la îndemna soarta poporului, al cărui viitor depinde în prima linie dela noi.

f) **Vasile Voicu** ped. a. II. declamează cu un deosebit talent artistic Satira I. de M. Eminescu.

g) **Punctul ultim îl formează cântarea „Vântul suflă dela est”** (de I. Dürner) executată frumos de corul societății.

Ne-am simțit fericiți, dacă am avea de sărbătorit mulți bărbați de categoria lui Șaguna.

Sibiu, la 17 Dec. v. 1911.

Gheorghe Spârchez
stud. ped.

NOUȚĂȚI.

Dela Academia Română. Joi după amiază Academia Română a ținut o ședință publică. D. I. Bogdan a citit un act, prin care metropolia Dosoftei cerea petrii hului din Moscova o tipăritură cu care să se ocinească pentru a tipări cărți bisericești în limba românească. — D. N. Iorga a făcut o comunicare despre mănăstirile din vremea lui Ștefan cel Mare. D. Iorga s'a ocupat de activitatea vechilor metropoliți, a vorbit despre înepăturile s' hăstriei în Rusia și în țările românești, despre epocile de progres și decădere ale mănăstirilor. În legătură cu expunerile sale, neobositul academician a citat un număr mare de inscripțiuni, ce le-a găsit pe petrele de morminte dela mănăstirile moldovenești.

Răscumpărare de ziua numelui. Dnul Ștefan Stroica, protonotar comitatens, a dat ca răscumpărare a felicitărilor de ziua numelui la fondul pentru ajutorarea copiilor săraci suma de 20 cor.

Părechea regală spaniolă. Di Viena se știe, că Regina și regina Spaniei, împreună cu Maria Cristina, văduva, înă, vor lua parte la serbarea căsătoriei arhiducesei Isabelă cu principele bavarez George. Căsătoria se celebrează în Viena.

Un sigil al universității. În Sofia Bulgariei s'a găsit sigilul pierdut al universității din Heidelberg. Sigilul a fost predat ministrului de justiție. E' a de mult timp bătător la ochi, că în Bulgaria se află atât de mulți doctori cu diplomă din Heidelberg. Multe din aceste diplome vor fi trimise spre cercetare la Heidelberg.

Incetarea holerei. Ministrul nostru de interne, cu zua de 28 Decembrie 1911, a declarat țara noastră liberă de holeră.

O nouă fabrică de bere în Sibiu. Firma sibiuană a fraților Hager a hotărât să întemeieze în 1912 o fabrică de bere în orașul nostru.

Învățător aruncat în foc. În Macedonia s'a savărit a oimă înfloritoare, atribuită revoluționarilor bulgari. Învățătorul sârbesc, Dumitru Dimcevi, un bătrân de 60 ani din orașul Dorean, a fost atăcat în drum și rănit cu o sămure; ear după aceea, pus pe un rug, a fost ars de viu. Cadavrul s' au găsit nește călători, cari au trecut din întâmplare prin aceluși drum în vremea sărbătorii din Dorean au înmormântat cu deosebită pompă pe nenorocitul d'oseal. Comitetul revoluționar bulgar are o părere deosebită, a căreia țintă este extirparea deșăvșită; secțiunea aceasta a omorât câteva sute de proști, învățători și fruntași sârbi din Macedonia.

Cerșitorii din Smbul. Poliția turcească a hotărât să espulseze din Constantinopol pe toți cerșitorii, cari mai ales dela proclamarea constituției se înmulțiseră într'un mod extraordinar. Astfel se vor sfârși zilele frumoase ale cerșitorilor din Smbul, iar Constantinopolul va fi mai sărac cu o particularitate.

Serbare școlară. Vineri în 5 Ianuarie 1912 st. n. la orele 3 p. m. se va aranja cu elevii școlii centrale gr.-ort. române din Sibiu o serbare școlară, care se va ține în sala festivă din edificiul școlar, și cu care ocaziune se vor distribui și darurile de Crăciun, e'evilor săraci. La această serbare se vor afla și oimă toți p. t. părinți, binevoitori și sprijinitori ai școlii noastre române.

Stipendiu. Comisia economică a comitatului Sibiu a publicat un concurs la stipendiu anual de 260 cor. pentru cercetarea cursului de mediiș. Cursul durează din 1 Februarie 1912 până în 1 Decembrie. Se admit la concurs tineri din comitatul nostru. Petițiile se adresează către vicecomite, până în 15 Ianuarie 1912.

Conferență populară. În a III-a zi de Crăciun, Marți, 9 Ianuarie n. 1912 la orele 12 din zi, va ține Comitetul Depărșământul Dosoftei-nărtia al „Astrei” o prelegere populară, în comuna Căpâlna inferioară, la care s' au invitat să participe toți Românii din comuna Căpâlna inferioară și jur, cari do-esc înaintarea culturală a poporului nostru.

Rugare. În numele comunei bisericești Hărțăgani rog oficiole parohiale și protopreșbiterale, cari au primit „apelul” cu colecta în favorul zidirii unei școli noi în această comună, să binevoiască a ne trimite îndărspt acele apeluri, ori cum ar fi. Dacă cumva nu au colectat nimic, sunt rugate respectivele oficio să poarte în vre-o zi din sf. Sărbători, cari acum se apropie, discul pentru a nu ne trimite lista de tot goșă, producând desamăgrire în oameii noștri, ori până acum să sprijini, întrucât s'a putut, ori ce colectă ce au primit. Despre cele primite vom face raport mai târziu. Hărțăgani, la 30 Dec. n. 1911. Avram Boticiu paroh adm. Lazar Suciu episcop.

Conveniență socială cea mai apropiată a Reunirii meseriașilor români s' a ținut se va ține Sămbătă la 7/20 Ianuarie 1912 (zua S. Ioan) în sala mare dela „Unicum”.

Moartea unui aviator. Coriolan Monici, un ofițer muntenegrean, urcându-se cu un aeroplan Blériot pentru a face reconașterea, a căzut cu aeroplanul în lacul Sutari. Nenorocitul s'a înecat. A fost primul aviator în Muntenegru.

Intrevederea suveranilor. În primăvara viitoare regele George al Angliei va face o călătorie la nord. Cu acest prilej se va întâlni cu împăratul Wilhelm al Germaniei.

Băiat modern. Băiatul de 13 ani, Gavril Szaiki, din Hajdubözö-mény, s'a împușcat în ziua crăciunului romano-catolic. A lăsat o scrisoare, în care spune, că se sinucide din cauza că lui s' au dat mai puține daruri de crăciun, decât frățior s' ai.

Viață lungă. Franz Stark, negustor în Kishomona, a murit zilele acestea în vrăstă de 114 ani.

Mulțămire. Pentru școala confesională din Mogoș-Mămăligani, tractul Lupșei, au binevoit a contribui următorii: Primăria comunei Galaț România 188 cor. Frea Sfîntul Domn Ioan I. Papp episcop în Arad 20 cor., Ilustrul Domn Tashe Ionescu șeful partidului conservator democratic în București 20 cor., Onoratul Domn Nicolae Cărpinișan paroh gr. ort. Răhău, cu lista Nr. 156, 5 cor. 10 fl. În numele comitetului parohial aduc tuturor cele mai sincere mulțămiri. Vasile David par. gr. ort.

China republică. Din Nank'ng se anunță, că s'a proclamat republica. Primul președinte al republicii chineze a fost ales doctorul Sun-Yat-Sen, unul dintre fruntașii revoluționarilor. Noul președinte de mult timp făcea parte din organizația secretă, care avea să pregătească renașterea Chinei. Sun-Yat-Sen este un bărbat de 45 ani, foarte cult, a făcut mai multe călătorii în Europa.

Groză în Berlin. Într'unul din zilele Berlinului s' au declarat în săptămăna trecută numeroase cazuri de intoxicații. De atunci aproape în fiecare zi s' au constatat cazuri noi. Până acum numărul bolnavilor este de 144, cu 70 cazuri mortale. Se crede, că bolnavii s' au intoxicați în urma consumării de carne stricată.

La fondul de 20 bani al Reunirii meseriașilor români din Sibiu, au mai dăruit: Livia Dr. Crăciunescu, 1 cor.; Iie Țimpea, învățăcel lăcătuș, 20 bani; Ioan Ceteanu învățător (Vurpăr) și soția sa Paraschiva, 40 bani; Dr. Oaș'for Ghibu, referent școlar și soția sa Veturia n. Nicolau, 2 cor.; măiestrii George Bendorfean și Nicolae Bulea, Iustritori, Emil Petrușiu, măsar, Eremie Păuce, lăcătuș, Ioan Stanciu, zugrav de case și Ioan Radu, măcelar, George Lazar, cul. tip., fie-care 20 bani; Ioan Nesgoar, paroh (Strempți) 1 cor.; Adam Mihu, notar (Sebeșul inf.), soția sa Aurelia n. Ciugudeanu și copiii lor Victoria, Aurel, Octavian și Olimpia, 1 cor. și Vic. Tordășian, pres'dent, 10 bani.

Bioscopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 seara. În zilele de luni; iar în Duminică și sărbători la 3, 4^{1/2}, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Cărți și reviste.

Al XXIII-lea Raport general, al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiu pentru anul 1910. Relectat de Victor Tordășianu secretar. Sibiu, 1911. „Tipografia poporului”.

Revista Asociației generale a învățătorilor, Nr. 6, cuprinde: Tot înainte. Enthusiasmul și entuziasmi. Activitatea extra școlară. Tolstoi și școala din Iasnaia-Poli-ana. Un raport. Ce-i de făcut? Primele noțiuni. Ajutorii învățători. Energie intelectuală. Varga domnului. Cal bătrân cu chingă roșie. Informațiuni. — Abonamentul: 5 lei anual. Administrația: Ilie Lupu, Slobcz'a, Ialomița.

Calendarul Asociațiunii. A apărut „Calendarul Asociațiunii” pe anul 1912 întocmit de dl Oct. C. Tăslăuanu, cu un cuprins bogat și variat. Putem constata, că „Calendarul Asociațiunii” e cel mai bogat și mai bun Calendar pentru popor. E și cel mai ieftin, căci se vinde cu 30 bani deși cuprinde 200 pajini de tipar. Se poate comanda dela biroul „Asociațiunii” Sibiu (Nagyseben), trimițându-se bani înainte.

Teatru.

Astăzi, Mercuri, se dă „Polnische Wirthschaft”, operetă umoristică, iar mâine, Joi, opereta „Die geschiedene Frau”.

Pentru săraci.

La darurile de Crăciun, ce se vor împărți vineri la 23 Decembrie v. (cu începere dela ora 2 d. de) în localitățile Reunirii sodalilor români din Sibiu, au mai dăruit: doamna Reghina Drăgomer (Gurasada) întru vecinicia odihnă a soțului; Sr. Simeon Drăgomer, fost notar, 3 cor.; Dr. G. Prosa, secretar cons., Victor Finou, controlor, Dem. Vulcu, casar, P. Tinou, funcționar la „Albina”, Eugen Vanou, casar, Petru Berbane, cancelist adv., câte 1 cor.; P. Simtion, Aurel Esca, funcționar la „Albina”, câte 50 bani; Aron Feier, 40 bani; S. Meda, cursori la „Albina”, Ilie Drăgomer, cursor cons., câte 20 bani; Constantin Popp, funcț. la „Albina”, 4 c.; un grup de elevi din atelierul de croitorie națională I. Bota și câțiva învățăceli meseriași, dând o reprezentație teatrală în Reuniune, din venitul orat 10 cor., pentru pășirii pe seama învățăcelilor săraci. Doamna Octavia Voileanu, soție de aces. cons.: 2 rocuri, 2 costume pentru fete și alte mărunțuri; Vasile Ban, oimar, 2 părechi ghete; Ioan Petrașcu, croitor o multime de manjete, gulere, cravate; firma Misselbacher: smochine, z haricale etc. etc.; doamna Elena Morariu 2 rocuri de iarnă, 1 vestă, 2 palării.

Aducând cele mai sincere mulțămite pentru prinos, rugăm publicul nostru să fie cu îndurare către săraci.

Sibiu, 21 Decembrie v. 1911.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Nr. 1948/1911.

Concurs.

În conformitate cu dispozițiile pentru administrarea fondurilor și fundațiilor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se publică concurs pentru „premiul Andreiu Murășan” de 300 cor. pe anul 1911.

La concurs se admite orice lucrare originală românească de cuprins literar, tipărită în Ungaria în cursul anului 1911, fie din sfera literaturii frumoase, fie o colecțiune de literatură populară.

Concurenții vor avea să înainteze până la 1 Aprilie st. n. 1912 biroului organizației în Sibiu (Str. Șaguna Nr. 6) oimă exemplare din lucrările lor. Premiarea autorului se va face în ședința festivă a secțiilor științifice-literare ce se va ține cu ocazia adunării generale din 1912.

Sibiu, 25 Decembrie 1911.

Andrei Barseanu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident, secretar.

Aviz.**Să sprijinim arta română.**

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

(440) 7—10

Se pot cumpăra

26 acții de ale institutului „Secășiana“ din comuna Ludoșul-mare și sub prețul nominal. (471) 2—3

Doritorii să se adreseze la administrația „Telegrafului Român“.

Un cancelist

se primește pentru a prevedea lucrurile mai mici fără îndrumări, preținzându-se de altcum și dela dânsul cunoașterea limbei române și maghiare.

Reflectanții își pot ocupa locul, pe lângă condițiuni favorabile, — imediat.

Dr. Mátyás Lázár

advocat.

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 28.

(470) 2—3

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depositului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc.) cu prețuri de 600 — 2000 cor. **Armonieri de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**

profesor de muzică.

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.

(Vis-à-vis de hotelul *Impăratul roman.*)

(411) 8—

VASILE BAN

Strada Oanei 7 * SIBIIU * Strada Faurului 16

în casa sa proprie

„La cizma roșie“

cel mai mare

Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 12—

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.

O vai!

La tusa, răgușală și mucărie ajută repede și sigur.

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Pastilele de piept ale lui Egger m'au scăpat repede!

O să mă înnece această tusa rea!

Farmacia „Reichspalatin“
Budapesta, VI. Váci-körút 17

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au (372) 14—26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Schimbare de local.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public că strămutându-mă din localul avut până acum în strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1, mi-am deschis o nouă

Franzelărie în strada Sării Nr. 23.

Filială: Strada Gușterii Nr. 81.

unde continuu a pregăti ca și până acum toate articolele ce se țin de meseria aceasta.

În special atrag atențiunea On. public, cu ocazia sărbătorilor, asupra făinurilor mele de calitate cea mai bună, cari le procur dela moara de artă din Sibiu și dela cele cu vapor din Bănat.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin semnez

Sibiu, 25 Decembrie nou 1911.

Cu profundă stimă: **Petru Moga,**
măiestru franzelar.

(468) 3—

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,

însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

— Insoțirea economică —

„Mugurul“,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455) Material disponibil în altoi peste 8—

— **trei (3) milioane.** —

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoi!

REVERENZI!

La „Croitoria Universală“ **I. PETRAȘCU**

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

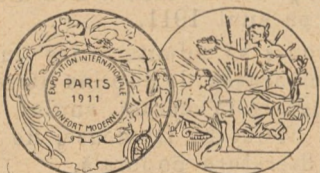
— Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută —

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (472) 2—

— Spriginiți industria română. —

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

Premiat:

Expoziția universală din Roma 1911: Grand premiu și med. de aur.